

**T
y
r
n
ä
v
ä
n

k
u
n
t
a**

Koulukuljetusperiaatteet

***Esiopetus
Perusopetus
Lukio***

***Sivistyslautakunta
5.5.2011
päivitetty 22.9.2011***

Perusopetuslaki 32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoidon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Tyrnävän koulukuljetuseriaatteet

Tyrnävän kunta järjestää kaikkien sellaisten esi- ja peruskoulua käyvien oppilaiden kuljetuksen, joiden asuinkunta on Tyrnävä ja joilla on perusopetuslain 32 §:n mukaan oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen. Ulkopaikkakuntalaisten koulumatkojen korvaamisesta tehdään aina erillinen päätös, joka sovitaan yhdessä oppilaan kotikunnan kanssa.

Tyrnävän kunta järjestää maksuttoman koulukuljetuksen, kun

- 1) oppilaan koulumatka yhteen suuntaan on yli 5 kilometriä
- 2) esikoululaisen tai 1-3 luokkalaisen oppilaan koulumatka yhteen suuntaan on yli 4 km

Lisäksi Tyrnävän monimuotolukiossa opiskelevilla tyrnäväläisillä oppilailla on mahdollisuus käyttää perusopetuksen koulukuljetuksia, kun heidän koulumatka yhteen suuntaan on yli 5 kilometriä. Erikseen kuljetusvuoroja lukiolaisille ei järjestetä.

Koulumatka mitataan lyhintä jalankulkukelpoista tietä pitkin kotipihaan reunalta (portilta) koulun piha-alueen reunalle (portille). Tiellä tarkoitetaan yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta. Jos koulumatkan pituudesta ei saada selvyyttä tai siitä ei löydy yksimielisyyttä sivistystoimenjohtajan/koulun ja huoltajan välillä, pyydetään koulumatkan mittaus kunnan tekniseltä virastolta (digitaalisella kartta-aineistolla).

Jos lapsen huoltajilla on yhteishuoltajuus ja he asuvat eri osoitteissa, lapsi saa kuljetuksen lähimpään kouluun siitä osoitteesta, johon hän on väestörekisterikeskuksen mukaan merkitty. Mikäli lapsi asuu väliaikaisesti (1-4 viikkoa) toisen huoltajan luona, se ei oikeuta kuljetukseen. Oppilaan huoltajien vapaa-ajan matkoista jne. johtuva oppilaan väliaikainen asuminen jossain muualla kuin vakinaisessa kodissa ei oikeuta kuljetukseen.

Esiopetuksen kuljetukset

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville lapsille oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Esiopetukseen osallistumisesta päättää oppilaan huoltaja. Tyrnävän esikoululaisille, joilla on perusopetuslain 32 §:n mukaan oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, myönnetään maksuton koulukuljetus joko linja-autolla tai taksilla, jos esikoulumatka on yli 4 kilometriä. Lisäksi on hyvä huomioida, että:

- 1) Päivähoidossa kuljetusetu koskee tarvittaessa vain niitä esioppilaita, jotka tulevat perhepäivähoidosta esiopetukseen tai vastaavasti esiopetuksesta perhepäivähoitoon. Kuljetus järjestetään lähimpään tarkoituksenmukaiseen esiopetuspaikkaan.
- 2) Kuljetuksissa pyritään hyödyntämään mahdollisimman paljon peruskoululaisten kuljetuksia. Koulunjohtaja/rehtori nimeää koulultaan henkilöt, jotka kulloinkin huolehtivat esioppilaiden kuljetuksen odotuksen valvonnasta.
- 3) Silloin, kun päivähoito ja esiopetus tapahtuvat samassa pisteessä, kuljetuksista vastaavat huoltajat. Jos lapsi on päivähoitossa, mutta osallistuu joinakin päivinä pelkästään esiopetukseen, hän on näinä päivinä oikeutettu koulukuljetukseen, jos koulumatka on yli 4 kilometriä.
- 4) Jos huoltaja haluaa ja esioppilas voidaan ottaa muuhun kuin lähimpään esiopetuspaikkaan, vastaa huoltaja kuljetuksesta ja kustannuksista.

Maksuton koulukuljetusetu ei koske päivähoitokuljetuksia, vaan vastuu lasten kuljettamisesta päivähoitoon on huoltajilla.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuljetukset

Laki lasten aamu- ja iltapäivätoiminnasta lähtee siitä, että toiminta ei saa lisätä maksuttoman koulukuljetuksen kustannuksia. Toimintaan osallistuvilla lapsilla ei ole lain mukaan subjektiivista oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, vaan vastuu lasten kuljettamisesta on huoltajilla.

Kuljetusreitin järjestäminen ja oppilaan kulkeminen reitin varteen

Koulukuljetusta varten suunnitellaan kuljetusreitti, jossa määritellään kuljetusauton pysähtymispaikat. Kuljetuksia ei järjestetä ovelta - ovelle kuljetuksina kuin erityisen painavista syistä. Ne esi- ja peruskoulun oppilaat, jotka ovat matkan tai muun syyn perusteella oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen ovat velvollisia kulkemaan osan matkasta itse ns. lähimmälle päätielle, kuitenkin niin, että ko. matka on enintään 3 km. Koulukuljetuksen sujuminen edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa sovitussa noutopaikassa.

Yli viiden kilometrin pituiset koulukuljetukset hoidetaan pääosin linja-autolla. Mikäli vuoro-linja-autoa ei kulje, koulukuljetus järjestetään joko osittain tai kokonaan tilauslinja-autolla tai taksilla.

Kuljetus- tai saattoavustus

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutu-
via kustannuksia voidaan korvata myös avustuksella. Kuljetus- ja saattoavustuskorvausta on
haettava ennen kuljetuksen aloittamista. Saattoavustus korvataan ensisijaisesti huoltajalle
alennetun linja-autolipputaksan mukaan, mikäli oppilaalla on mahdollisuus julkisten kulkuväli-
neiden käyttöön. Toissijaisesti saattoavustus myönnetään omalla autolla saattamisesta ja
korvauserusteena pidetään verottajan hyväksymää työmatkakulujen kilometrikorvausta.
Korvaus maksetaan huoltajalle laskun perusteella jälkikäteen.

Tämän kohdan mukaisesta kuljetuksesta tai avustamisesta huoltaja tekee anomuksen koulu-
toimistosta tai kunnan kotisivuilta saatavalla lomakkeella.

Kuljetus muuhun kuin lähimpään kouluun

Jos oppilas huoltajan anomuksesta otetaan muuhun kuin lähimpään tai muuhun, erityistar-
peet huomioon ottaen, oppilaalle soveltuvaan kouluun/esikouluun, asetetaan oppilaaksi otta-
misen edellytykseksi se, että oppilaan huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saatta-
misesta aiheutuneista kustannuksista.

Jos oppilaan lähikoulualue Tyrnävän kunnassa muuttuu kesken lukuvuoden, myönnetään hä-
nelle lupa käydä aloittamassaan koulussa meneillään olevan lukukauden loppuun saakka, mut-
ta oppilaan huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuneista kus-
tannuksista.

Mikäli tyrnäväläinen oppilas haluaa käydä peruskoulunsa naapurikunnan koulussa, mm. Stei-
nerkoulussa tai kansainvälisessä koulussa, ei matkakustannuksia korvata.

Koulumatkaan käytettävä aika

Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään kaksi ja puoli tuntia
päivässä. Jos oppilas on täyttänyt 13 vuotta tai oppilas on saanut laissa (POL 17 §) mainitun
erityisentuen päätöksen, saa koulumatka odotusaikoinen kestää enintään kolme tuntia päi-
vässä. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina.

Koulumatka muodostuu vaaralliseksi

Koulumatkan turvallisuuden arviointiperusteena käytetään Koululiitulaskentaa (koulumatko-
jen liikenneturvallisuus) ja sen määrittelemiä koulumatkan turvallisuusohjeita kuitenkin niin,
että vaaralliseksikin luokitellulla tieosuudella oppilas kulkee kotipiporttia tai kotikujan suuta
lähinnä olevalle linja-autopysäkille. Raja-arvoina käytetään Liikenne- ja viestintäministeriön
määrittelemiä tieturvallisuuden raja-arvoja.

Tupostie taajaman jälkeen luokitellaan ryhmään "saattaa olla vaarallinen myös 4.-6. luokan oppilaalle". (SIVLT 6.8.2009 § 92)

Talviajasta Koululiitu on kirjannut seuraavaa: Talviaikana pimeys, liukkaus ja lumen tulo saattavat heikentää koulumatkan turvallisuutta. Tierekisteritiedot eivät ota huomioon olosuhteissa tapahtuvia muutoksia. Koululiitu-ohjelmassa suositellaan käytettäväksi talviaikana 5 pistettä alempia raja-arvoja kuin muuten.

"Tyrnävän kunnassa koulumatkan vaarallisuutta arvioitaessa talviajaksi määritetään 1.11.-31.3. välinen ajanjakso." (SIVLT 22.9.2011 § 121)

Koulumatka muodostuu liian rasittavaksi

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan rasittavuuden perusteella edellyttää lääkärin tai vastaavan asiantuntijan lausuntoa oppilaan terveydentilasta. Lausunnossa on todettava kuljetustarve sekä lisäksi mainittava, mikäli kuljetus tulee järjestää muulla kuin normaalilla koululaisvuorolla. Oppilaalle annetaan linja-autolippu tai järjestetään kuljetus taksilla tai annetaan huoltajalle tarkoitusta varten kuljetusavustusta.

Jos oppilaalle, joka ei kuulu koulukuljetuksen piiriin, sattuu kouluaikana tai koulumatkalla tapaturma, josta aiheutuu kuljetustarve, kuljetuksesta vastaa Tyrnävän kunta. Jos ko. tapaturma sattuu vapaa-ajalla, kunta järjestää kuljetuksen lääkärintodistuksen perusteella. Kuljetus pyritään sovittamaan olemassa oleviin kouluautovuoroihin. Muutoin kuljetuksesta vastaa oppilaan huoltaja (vakuutus tms.)

Koulumatka muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden perusteella edellyttää lääkärin tai muun viranomaisen/asiantuntijan lausuntoa, jossa kuljetustarve todetaan.

Koulun piha-alueen turvallisuus

Oppilaskuljetukset voivat aiheuttaa vaaratilanteita koulun piha-alueella, kun taksit, huoltajat ja linja-autot tuovat ja noutavat oppilaita. Koulun piha-alueen liikenne järjestetään siten, että se ei vaaranna oppilasturvallisuutta. Koulut osoittavat piha-alueiden tuntumasta vanhemmille turvallisen oppilaiden jättö- ja noutopaikan.

Päätöksenteko ja kuljetusetuuden hakeminen

Sivistysjohtaja tekee koulumatkaetuja sekä kuljetus- ja saattoavustuksia koskevat viranhaltijapäätökset sivistyslautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaan.

Koulujen rehtorit ja johtajat huolehtivat osaltaan, että koulukuljetukset järjestetään näiden periaatteiden mukaisesti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti yhteistyössä mui-

den koulujen kanssa. Koulun rehtori/johtaja huolehtii lukuvuosittain kuljetusedun saavien oppilaiden tiedot Primukseen ja koulutoimistoon, jossa aikataulut ja reitit lopullisesti suunnitellaan yhteistyössä koulujen ja liikennöitsijän kanssa.

Vanhempien ei tarvitse hakea kuljetusetuutta erillisillä lomakkeilla, mikäli oppilaan koulumatka ylittää lautakunnan hyväksymät vähimmäiskilometrirajat. Muulloin koulumatkaetua anotaan erikseen tarkoitukseen soveltuvalla lomakkeella ja etuus myönnetään pääsääntöisesti lukuvuodeksi kerrallaan. Etuus voidaan myöntää myös lyhyemmäksi ajaksi erityisten olosuhteiden takia, esim. vaarallinen liikennetyö, kelirikko yms. Sairauden (tai tapaturman) takia etuus myönnetään lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi.

Autonkuljettaja

Koulukuljetus on koulupäivään kuuluva opetustapahtuma, jossa oppilas tutustuu liikenteeseen. Ammattikuljettajaa pidetään autolla ajamisen ja liikenteessä liikkumisen malliedustajana. Kuljettajan vastuu liikennekulttuurin siirtäjänä on erityisen tärkeää koulukuljetuksissa. Autonkuljettajan on huolehdittava turvavöiden käytöstä ja oltava huolellinen liikenneturvallisuuteen liittyvissä asioissa. Kouluautonkuljettajien tulee käydä kouluautonkuljettajille järjestettävässä liikenneturvallisuuskoulutuksessa 3 vuoden välein, mikäli kunta sellaisen järjestää.

Kuljetuksen aikana

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

- 1) Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.
- 2) Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Kuljetuksen aikana linja-autossa ja taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen ja turvavyöt on pidettävä kiinni.
- 3) Linja-auton tai taksin kuljettaja saa ja hänen tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla.
- 4) Huoltajan tulee mahdollisuuksien mukaan ilmoittaa koululle/koulutoimistoon tai taksiautoilijalle, jos oppilas sairastuu, eikä tarvitse koulukyttä.

Tätä koulukuljetussääntöä sovelletaan 1.8.2011 lähtien.

Sivistyslautakunta